

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä 25.8.2022	Diaarinumero EUR A 2014/7236/09 02 01 01/2018/ESAVO
Käsittelijä Eveliina Pekkanen	Puhelinnumero 0447700591
Hankekoodi A75058	Tila Valmis

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi ReissuEllu – hyvinvointia kehittävä liikkuva oppimisympäristö, investointiosio	
Alkamispäivämäärä 1.6.2019	Päättymispäivämäärä 31.5.2022
Toimintalinja 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen	
Erityistavoite 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta	
Tukimuoto Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan investointihanke	
Kustannusmalli Tosiasialliset kustannukset	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Etelä-Savon Koulutus Oy	
Y-tunnus 2249317-6	Hankkeen WWW-osoite http://www.esedu.fi
Yhteyshenkilön nimi Teija Räihä	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite teija.raiha@esedu.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 0447115826

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

ReissuEllu - Hyvinvointia kehittävä liikkuva oppimisympäristö -hanke koostui kahdesta hankekokonaisuudesta: investointihankkeesta (EAKR) ja yhteiskehittämishankkeesta (ESR). Investointihanke käsitti terveys- ja hyvinvointiauto ReissuEllun sekä kaikki siihen liittyvät kiinteät ja liikuteltavat varusteet. Yhteiskehittämishankkeen sisältö liittyi ReissuEllun sisällöllisten palveluiden kehittämiseen, pilotointiin ja arviointiin. Hankekokonaisuuksia hallinnoi Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu), joka vastasi kokonaisuudessaan investointihankkeesta. Yhteiskehittämishankkeessa osatoteuttajina olivat Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä, Essote ja Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy. Hankkeen toiminta-aika oli 1.6.2019-31.5.2022. Hankkeen rahoittajat viranomaiset ovat Etelä-Savon maakuntaliitto (EAKR) ja Etelä-Savon ELY -keskus (ESR). Terveys- ja hyvinvointiauto ReissuEllu liikennöi lähtökohtaisesti Essoten toiminta-alueen haja-asutusalueilla. ReissuEllun palvelurakenne pyrittiin rakentamaan ikääntyneille tarjottavien sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluiden ympärille. Tarjonta painottui terveyttä ja hyvinvointia tukeviin palveluihin, jotta haja-asutusalueella asuvien ikääntyneiden toimintakyky pysyisi riittävän hyvällä tasolla ja mahdollistaisi sitä kautta kotona asumisen mahdollisimman pitkään. ReissuEllu oppimisympäristönä tarjosi uudenlaisen ja ainutlaatuisen yhteistyön kehittämisen oppilaitoksen ja työelämän kanssa. Hankkeessa oli hanketoimijoiden lisäksi mukana erittäin laaja yritysten toimijakenttä, unohtamatta kolmannen sektorin toimijoita.

Avainsanat: reissuella, terveyden edistäminen, hyvinvointi, liikkuva oppimisympäristö

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

ReissuEllu - wellbeing on wheels - project consisted of two projects: an investment project (ERDF) and a co-development project (ESF). The investment project included the health and wellbeing car ReissuEllu and all mobile equipment. The content of the co-development project was related to the development, piloting and evaluation of ReissuEllu's content services. The project entities are managed by South Savo Vocational College (Esedu), which was fully responsible for the investment project. The co-developers in the co-development project were the South Savo Social and Health Care Authority (Essote) and Mikkelin Development Miksei Ltd. The duration of the project was 1.6.2019-31.5.2022. The authorities funding the project were the South Savo Regional Council (ERDF) and Centres for Economic Development, Transport and the Environment of South Savo (ESF). The health and wellness car ReissuEllu basically operates in sparsely populated areas in the Essote area. The aim was to build ReissuEllu's service structure around the basic social and health care services provided to the elderly. As a learning environment, ReissuEllu offered the development of a new and unique kind of cooperation with the educational institution and working life. In addition to the project actors, the project involved a very wide range of corporate actors, not to mention third sector actors.

Keywords: reissuella, health promotion, wellbeing, mobile learning environment

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

KESKEISET ONNISTUNUT

Konkreettisena aikaansaannoksena ReissuEllu -hanke on tuottanut reitin – matalan kynnyksen väylän - jonka avulla kuntalaisilla on mahdollisuus hakeutua erityisesti hyvinvointia edistävien palveluiden äärelle. Hankkeen ansiosta maakunnassa tiedetään, missä ja millä sisällöillä ReissuEllua kannattaa liikuttaa. ReissuEllu edustaa maakunnan syrjäseuduille ja kyliin tuotavaa palvelua olemassa olevan palvelutarjonnan karsimisen sijaan. Erilaiset teemaviikot (esim. paloturvallisuus) ovat houkutelleet kuntalaisia ReissuEllun reitille. ReissuEllu voidaan nähdä haja-asutus alueilla eräänlaisena alueen asukkaiden tiedotus- ja sivistyskanava.

Keskeisenä onnistumisena voidaan pitää erilaisten toimintamallien sekä toiminnan testaamista. Hankkeen alkuvaiheessa autossa oli 4. viikon välein vaihtuva ammattilainen. Tämä osoittautui työnjohdollisesti ja resursoinnin kannalta haasteelliseksi ja tästä syystä vaihtuva ammattilainen korvattiin pidempiaikaisella positiolla. Hankehenkilöstön palvelumuotoiluosaamisen koetaan myös kasvaneen hankkeen aikana.

Hankkeessa mukana olevien organisaatioiden välinen yhteistyö on kehittynyt ja hanketoimijoiden välille on muodostunut avoin keskusteluyhteys.

Yleisesti ottaen lisääntyneen yhteistyön tuomat uudet näkökulmat ovat olleet hyvä asia. Hankkeen avulla opiskelijat ovat voineet monipuolistaa osaamistaan ja saaneet mahdollisuuden keskustella osaavien ammattilaisten kanssa uudella ympäristössä.

Kaikkiaan ReissuEllu on saanut osakseen hyvää palautetta niin opiskelijoilta, opettajilta, ammattilaisilta kuin asukkailta.

ONNISTUMISET TOIMIJOIDEN NÄKÖKULMASTA

Esedu: Yhteistyö sisäisesti ja ulkoisesti sekä havaittu yhteinen intressi alueen kehittämiseen. Muutkin oppilaitokset ovat osoittaneet kiinnostusta ReissuEllussa rakennettuun oppilaitos-sairaanhoitopiiri -yhteistyöhön. Hankkeen avulla on voitu tarjota opiskelijoille uudenlainen, luokkahuoneesta poikkeava oppimisympäristö ja avata ovia myös yritysmaailman puolelle. Vaikka muutos viekin aikaa, ovat opettajat hitaasti ottamassa oppimisympäristöä omakseen.

Opiskelijat: ReissuEllu on mahdollistanut aitoja asiakaskohtauksia ja monipuolistanut oppimista. Näkymät työelämään ovat laajentuneet ja sote-alan kehittämispuoli on avautunut opiskelijoille aiempaa paremmin. ReissuEllu -autossa vietetty aika ammattilaisen kanssa on mahdollistanut uudenlaisten syventävien keskustelujen käymisen sekä aidon asiakaspalvelun toteuttamisen.

Essote: Essoten kannalta on ollut merkityksellistä havaita, että saman ammattilaisen käyttäminen on neljän viikon välein vaihtuvaa parempi vaihtoehto. Tiedon vieminen sote-kentän palveluista ja laajemmin myös pelastustoimen ja sivistystoimen palveluista on ollut tärkeää. Hankkeen aikana on opittu, että yhteistyö eri toimijoiden kanssa on suotavaa, ja voisi olla jatkossa järkevää myös kustannusten jakamisen kannalta.

ReissuEllun tekemä avaus perhekotien suhteen koetaan tärkeänä. ReissuEllussa on pystytty suorittamaan hankesuunnitelmaan kuulumattomia toimenpiteitä kuten rokotuksia, tikkien poistoa ja pistoksia.

Järjestöt: Verkostojen rakentaminen myös järjestöjen suuntaan on ollut myönteistä.

Yritykset: Yrittäjät ovat saaneet asiantuntija-apua mm. Saksan terveysteknologiamarkkinoista sekä tietoa erilaisista palveluista ja tuotteista Suomessa ja Saksassa.

Asukkaat: Osalle asukkaista ReissuEllu on tuonut turvaa, tietoa sekä vähentänyt yksinäisyyttä. Tämä on näkynyt siinä, että samat henkilöt ilmestyvät usein paikalle juttelemaan ilman selkeää terveydenhuollollista tarvetta. Näiden kohtaamisten kautta ReissuEllu on tullut osaksi "kyläperheitä". Läsnäololla koetaan olleen suuri merkitys kylien asukkaille. On myös arvioitu, että kynnys lääkäriin hakeutumisesta voi madaltua: ReissuEllussa sairaanhoitajan kanssa on ollut helpompi keskustella ja siitä rohkaistuneena hakeutua lääkäriin.

KEHITETTÄVÄÄ

Tavoitteena ollut kiertävä ja vaihtuva terveydenhuollon ammattilaisten ryhmä ei toteutunut suunnitellulla tavalla. Toimiakseen malli olisi edellyttänyt jalkauttamista esihenkilöiden keskuuteen sekä selkeää koordinaatiota. Loppuajankäytössä ollut ajanvarauskirjaa voitaisiin hyödyntää vielä paremmin.

Hankkeessa viestiminen on ollut haasteellista. Hanketoimijoiden mukaan maakunnan media ei ole ollut erityisen kiinnostunut viestimään hankkeesta alun jälkeen. Viestintään liittyy yleisemmin haaste asukkaiden tavoittamiseen. Kohderyhmä hyödyntää vain vähän – tai ei ollenkaan – sähköistä tiedonvälitystä.

Jälkikäteen ajatellen hanketta suunniteltaessa olisi voitu panostaa enemmän kuntalaisten osallistamiseen. Toisaalta on todettava, että kaikkiin kuntalaisten suunnalta tuleviin toiveisiin ei yhdessä hankkeessa ole mahdollista reagoida. Jos hanke käynnistettäisiin vasta nyt, olisivat sote-uudistuksen suuntaviivat paremmin selvillä ja hankkeessa todennäköisesti otettaisiin aiempaa vahvemmin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen näkökulmat huomioon.

Jatkossa olisi myös hyvä varmistaa, että liikkuva palvelu on mahdollisimman paljon liikkeellä. Tämän hankkeen aikana ReissuEllu ei liikennöinyt esimerkiksi kesäaikaan.

Yritysten palveluiden esittelyn näkökulmasta usein vaihtuva henkilökunta on koettu haasteena. Vaikuttaisi siltä, että yrittäjien tuotteet saataisiin paremmin testattua käyttäjillä tapahtumissa. Tulisi myös miettiä, minkälaisia tuotteita ReissuEllussa tai vastaavassa on esillä, ja mikä niiden kohderyhmä on (asukas vai esimerkiksi sairaanhoitopiiri).

Palveluiden kohdentamista tietyille asiakasryhmälle / tietyille asiakasryhmille kannattaisi pohtia: mikä tai mitkä ovat sellaisia palveluita, joita on mahdollista ja joita kannattaa tarjota liikkuvan palvelun muodossa? Esimerkiksi haavanhoito ja erilaiset pistokset voisivat olla toimia, joilla terveysasemien palvelutarjontaa voitaisiin laajentaa liikkuvien palveluiden muodossa. Reitistö, henkilöstön resursointi sekä auton käytettävyyttä ovat seikkoja, joiden suunnitteluun tulisi panostaa riittävästi.

KESKEISET OPIT

Vaikka hanketoiminnalla pyritäänkin kehittämään uusia toimintamalleja, konsepteja tai pilotteja, hyvin monen uuden asian testaaminen yhden hankkeen aikana ei ole suositeltavaa. Hankkeen sisällöllinen rajaaminen on tärkeää, jotta kehittävää toimintaa voidaan seurata ja mitata sekä soveltuvuutta jatkokäyttöön arvioida.

Liikkuvassa oppimisympäristössä kuten ReissuEllu-autossa toimimisen havaittiin olevan kokeneen soteammattilaisen tehtävä, joka edellyttää monipuolista osaamista ja rohkeaa asennetta. Ammattilaisen on lisäksi kyettävä ohjaamaan opiskelijoita. ReissuEllu on osoittanut etenkin Esedulle, että myös uudenlainen, liikkuva oppimisympäristö voi olla osa perinteisempää opiskelua.

Jatkon kannalta keskeistä on miettiä, mitkä eri tahot voisivat kuulua verkostoon ja minkälaisilla rooleilla ja vastuilla. Mikäli mahdollista, alueen asukkaita voitaisiin osallistaa konseptin ja palveluiden rakentamisessa.

Hankkeen nimi: ReissuEllu – hyvinvointia kehittävä liikkuva oppimisympäristö, investointiosio
Viranomais: Etelä-Savon maakuntaliitto

Oppilaitoksen ja työelämän välinen yhteistyö on luonut uudenlaisen mallin toimia yhdessä. Tämän mallin uskotaan madaltavan kynnystä myös tulevien hankkeiden osalta. Resursointi on seikka, joka tulee jatkossakin haastamaan hanketoimintaa. Resursoinnin suunnittelu ennakoiden on vaikeaa, eikä välttämättä vastaakaan tarvetta hankkeen käynnistyttyä. Tilanteet saattavat myös odottamatta muuttua. Tämä on hyvä muistaa tulevissakin hankkeissa.

Kynnys uutisointiin lienee matalampi paikallislehdillä, joita kannattaisi pyrkiä hyödyntämään. Samoin kannattaisi miettiä, löytyisikö viestintään joku uusi, mediaa kiinnostava tulokulma. Yleisesti ottaen tiedottamiseen tulisi panostaa ja miettiä parhaita mahdollisia kanavia (monikanavaisuus) eri kohderyhmien tavoittamiseksi.

JUURRUTTAMINEN

Missä tahansa organisaatiossa uuden toiminnan juurruttaminen vie aikaa. ReissuEllu on saatu osaksi monipuolistamaan opetusta sekä opetusympäristöä. Myös opiskelijoilla on ollut mahdollisuus osallistua suunnitteluprosessiin.

Perhekoti –yhteistyö ja reitistö tarjoavat hyvän pohjan toiminnan jatkokehittämiseksi ja juurruttamiselle.

Palvelumuotoilua on otettu laajemmin käyttöön yritysten neuvonta- ja kehittämistyössä. Palvelumuotoilusta on saatu hyviä kokemuksia.

ReissuEllun aikana on tullut esiin avauksia, jotka saattavat johtaa uusiin hankkeisiin jollakin aikavälillä. Eräänä ajatuksena on laajempi yhteistoiminta, jossa voitaisiin viedä vastaavanlaisia palveluita kuntiin laajemmalla tarjonnalla. Tarjontaan voisi kuulua esimerkiksi sote-ammattilainen, pankkivirkailija ja kulttuuritoimija.

Kaikkiaan ReissuEllu-hankkeessa luodusta reitistöstä ei haluttaisi luopua. Olisi toivottavaa, että asukkaille tutuksi tullutta reitistöä voitaisiin hyödyntää myös jatkossa ja miettiä palvelun kehittämistä laajasti useiden kumppanien (julkinen sektori, järjestöt, yritykset) kesken. Toimiminen useamman kumppanin kanssa vähentäisi myös kustannuspainetta yhtä yksittäistä organisaatiota kohtaan.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?

REISSUELLU OPPIMISYMPÄRISTÖN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

a) Vaatimusmäärittely: Kuvata liikkuvan oppimisympäristön tarpeet käyttäjän ja tekniikan näkökulmasta. Dokumentti, jonka pohjalta tehtiin oppimisympäristöä koskevat tietopyynnöt ja kilpailutukset. b) Arkkitehtuurisuunnittelu: Yksi liikkuvan oppimisympäristön toteuttamisen tärkeimmistä vaiheista. Arkkitehtuurisuunnittelun aikana tehty ratkaisu heijastuu kaikkiin oppimisympäristön rakentamisen vaiheisiin. c) Vaihtoehtojen ratkaisujen arviointi ja vaatimusmäärittely. Arvioidaan vaihtoehtojen ratkaisujen käyttömahdollisuuksia liikkuvan oppimisympäristön hyödyntämisessä, erityisesti huomioiden muun muassa työ- ja asiakasturvallisuus, liikenneturvallisuus. d) Kilpailutus: Laitte- ja varusteluhankinnat kilpailutettiin EU-rahoitteisten hankkeiden ohjeiden mukaisesti yhteistyössä varsinaisen liikkuvan oppimisympäristön rakentamisen yhteydessä. e) Rakentaminen: Liikkuvan oppimisympäristön sisustus- ja varustelutyöt toteutettiin kesällä 2020. f) Lopputarkastus ja käyttöönotto: Asianmukainen lopputarkastus, jossa käytiin läpi liikkuvan oppimisympäristö sekä sen laitteet ja varusteet. Lisäksi tarkistettiin, että liikkuva oppimisympäristö vastaa vaatimusmäärittelyssä asetettuja kriteereitä ja vaatimuksia.

2. OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

COVID2019 tilanteesta johtuen ReissuEllu -hankkeen osaamisen kehittämiseen liittyvät koulutukset toteutettiin webinaareina. Hankkeen aikana järjestettiin yhteensä 59 webinaaria ja niihin osallistui yhteensä 1189 henkilöä.

3. PILOTOINTI

Terveys- ja hyvinvointiauto ReissuEllun liikennöinti käynnistyi lokakuussa 2020. Liikennöinti toteutui pääsääntöisesti Essoten toiminta-alueella (Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Puumala), lukuunottamatta Pieksämäen kaupungin kanssa tehtyä pienimuotoista pilottia. Liikennöinti toteutuksessa huomioitiin pysähdyspaikkojen asiakasmäärät ja liikennöintireitistöä muutettiin sen pohjalta hankkeen aikana. Myös uusia pilotoitavia pysähdyspaikkoja otettiin liikennöintireitille hankkeen edetessä. Liikennöintireitin suunnittelussa ja pysähdyspaikkojen suunnittelussa ja toteutuksessa pyrittiin siihen, että liikennöinti pysähdyspaikalta toiselle saman päivän aikana sujuu joustavasti ja normaalien työajan puitteissa. Pysähdyspaikkojen yhteydessä toivottiin sisätiloja, jotka mahdollistivat asiakkaiden odotuksen ja ryhmätoiminnan toteuttamisen myös sääolosuhteiden ollessa sateisia ja tuulisia sekä talviaikoina. Pysähdyspaikkojen käyttömahdollisuuksista huolehtivat kyläyhdistykset, seurakunnat ja kunnat, sen mukaan kenen omistukseen tai käyttöoikeuteen kyseiset pysähdyspaikan tilat kuuluivat.

4. SOSIAALI- JA TERVEYSALAN OSAAMISEN KEHITTÄMISPILOTTI

a) Työelämässä oppiminen: Esedun lähihoitajaopiskelijoiden työelämässä oppiminen linkittyi vahvasti ReissuEllu -oppimisympäristöön ja siellä työskentelyyn osana työelämässä oppimisen kokonaisuutta. Opiskelijat kiinnittyivät ReissuEllu oppimisympäristöön ja Essoten ammattilaisen työpariksi pääsääntöisesti yhdeksi viikoksi. Opiskelijoiden kokemukset ReissuEllu -oppimisympäristössä työskentelystä olivat erittäin positiiviset ja opiskelijat kokivat saaneensa monialaista osaamista monipuolisten ja yllättävien työtehtävien kautta. Lisäksi opiskelijat kokivat, että yhteistyö ammattilaisten kanssa oli antoisaa ja ReissuEllu -oppimisympäristö mahdollisti myös asioiden perusteellisen läpikäymisen ammattilaisten kanssa työpäivän aikana. b) Toimintatuokiot: Koronarajoituksista johtuen toimintatuokioita käynnistettiin toteutettavaksi etätuokioina pysähdyspaikoille. Näiden toimintatuokioiden toteutuksesta vastasivat lukuvuonna 2020-2021 ensimmäistä, pakollista tutkinnonosaansa - hyvinvointiin ja toimintakyvyn edistäminen - opiskelevat jatkuvan haun kautta tulleet opiskelijat. Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämisen opiskelijoiden lisäksi myös osaamisalaopiskelijat, mielenterveys ja päihdetyöstä, järjestivät etätoimintatuokioita. Tuokioiden sisältö vaihteli liikunnallisesta askarteluun, musiikin kuunteluun, tietovisoihin, muisteluihin jne.

5. LOGISTIIKKA-ALAN OSAAMISEN KEHITTÄMISKONSEPTI

Logistiikka-alan opiskelijat toimivat ajoittain ReissuEllun kuljettajina. Opiskelijoiden sijoittamisesta kuljettajiksi vastasi logistiikka-alan opettaja. Opiskelijoiden työtehtäviin kuului ajoreitin suunnittelu ja lähtöajan ilmoittaminen kyytiin tulevalle ammattilaiselle sekä lähihoitajaopiskelijalle. Auton kuljettamisen lisäksi he auttoivat tarvittaessa pysähdyspaikoilla välineistön siirtelyssä, asiakaspalautteen keräämisessä ja muissa asioissa sekä osallistuivat auton puhtaana ja siistinä pitämiseen.

6. PALVELUPILOTOINTI

a) Aikuissosiaalityön palveluita olivat muun muassa 1) asiakkaan sosiaalisen elämäntilanteen, kuntoutumisen ja työllistymisen esteiden selvittäminen ja palvelutarpeen arviointi yhdessä asiakkaan kanssa, 2) sosiaaliturvaetuuksiin ja sosiaalipalveluihin liittyvä ohjaus ja neuvonta, 3) motivointi, ohjaus ja tuki työhön, koulutukseen ja työllistymistä edistäviin palveluihin, 3) asiakkaan kuntoutumista tukevien verkostojen ja palveluiden luominen, 4) asiakkaan yksilöllisen elämäntilanteeseen perustuva täydentävä tai ennaltaehkäisevä toimeentulotuki, 5) asiakkaan elämänmuutosta tukeva rinnalla kulkeva sosiaaliohjaus, 6) tukea ja neuvontaa taloudelliseen tilanteeseen ja velkaantumisen ehkäisyyn. b) Muistihoitajan tehtävänä oli 1) ohjata ja neuvoa asiakkaita muistiasioihin liittyen, 2) antaa tukea, tietoa ja ohjata muistioireisiin ja -sairauksiin liittyvissä asioissa, 3) ohjata palveluiden piiriin tarvittaessa ja 4) tehdä muistitestejä ja/tai tehdä tarvittaessa ajanvarauksen muistitestiä varten. c) Palveluohjaajan tarjoamien palveluiden tarkoituksena oli 1) ohjata asiakkaita ennaltaehkäisevän toiminnan piiriin, 2) ohjata asiakkaita saamaan palveluja oikeaan aikaan ja

oikeassa paikassa, 3) kertoa ja ohjata etuisuuksien ja palveluiden hakemisessa, 4) esitellä ja neuvoa kodin turvallisuutta lisäävää teknologiaa ja apuvälineitä sekä 5) kertoa vapaaehtoistoiminnasta. d) Etäfarmaseutin palvelut turvasivat asiakkaalle onnistuneen ja tarkoituksenmukaisen lääkehoidon, mikä kohotti asiakkaiden toimintakykyä ja elämänlaatua. Etäfarmaseutin palveluita olivat muun muassa 1) lääkehoidon arvioinnit, joissa selvitettiin asiakkaan kokonaislääkityksen tilanne, tarkistettiin lääkeyhteensopivuus, huomioitiin haittavaikutukset ja elimistön toiminta lääkeannosten sekä lääkeottoaikojen kannalta, 2) kotilääkityksen selvitys ja oman lääkelisten luonti, 3) lääkkeiden käytön ohjaus ja neuvonta ja 4) tarvittaessa etäfarmaseutti otti yhteyttä hoitavaan lääkäriin, mikäli akuutteihin lääkeyhteensopivuuksiin oli tarvetta. e) Elintapaohjauksessa painopiste oli liikunnassa, unessa ja ravitsemuksessa. Elintapaohjaus toteutettiin joko yksilöohjauksena tai ryhmämuotoisena. Elintapaohjauksen mittareina käytettiin vyötarvontaa, diabeteksen 2. tyypin riskipistemäärää, käden puristusvoimaa ja kehonkoostumusta. f) Fysioterapeuttien palveluilla tuettiin asiakkaiden pärjäämistä omassa elinympäristössään. ReissuEllun palvelutoiminnassa korostui ryhmässä toteutettava ohjaus ja neuvonta. Aihealueita olivat muun muassa 1) tasapainoharjoittelu, 2) toimintakyky, voima, ketteruus, notkeus, kävely, 3) kivun hoito, 4) ohjaus ja neuvonta, 5) järjestöyhteistyö ja 6) apuvälineiden käyttö ja saatavuus. g) Sairaanhoitajan palvelut kattoivat terveyden edistämisen, sairauksien hoidon, seurannan ja asiakkaan terveydentilan arvioinnin. Sairaanhoitajan palveluita olivat muun muassa 1) hoidon tarpeen arviointi, 2) asiakkaan ohjaus ja neuvonta, 3) pienimuotoisten toimenpiteiden suorittaminen, 4) asiakkaan jatkohoidon tarpeen arviointi ja asiakkaan jatkohoitoon lähettäminen. h) Perhekoti-yhteistyö ReissuEllu toteutti Perhekotivierailut joulukuussa 2021 ja toukokuussa 2022 Kangasniemellä, Ristiinassa ja Haukivuorella. Ohjelmassa oli muun viriketoimintaa jouluteemalla, jumppaa ja vanhojen asioiden muisteleminen. Lähihoitajaopiskelijoiden järjestelmä ohjelma koostuu mm. asioiden muistelusta, sananlaskuista ja synonyymeistä, musiikin kuuntelemisesta ja muistelusta sekä jumppahetkeistä.

7. YRITYS- JA JÄRJESTÖYHTEISTYÖ

Yrityksille tarjottiin mahdollisuus esitellä tuotteitaan ja palveluitaan terveys- ja hyvinvointiauto ReissuEllun palvelureitistillä. Koronapandemia vaikutti merkittävästi yritysten mahdollisuuksiin osallistua ReissuEllun pysähdyspaikoille ja tästä syystä yrityksiä ja niiden palveluita esiteltiin suurimmaksi osaksi kohderyhmäläisille markkinointimateriaalien ja tuotenäytteiden välityksellä.

Yritysten osaamisen kehittäminen painottui palvelumuotoilun ympärille rakennettuun yritysten verkkovalmennuskokonaisuuteen. Valmennukset olivat kaikille avoimia tilaisuuksia, mutta markkinointiin käytetyt resurssit kohdennettiin ensisijaisesti hankkeen yritys- ja yhteistyökumppaneiden sekä Etelä-Savon yritysten tavoittamiseksi.

Koronapandemia vaikutti myös järjestötoimijoiden mahdollisuuteen osallistua mukaan ReissuEllun kiertueille, mutta monet järjestöt tarjosivat materiaalia asiakkaille ajettavaksi (esim. Selkäliitto, Allergia-, iho- ja astamaliitto). Pysähdyspaikoilla olivat mukana järjestötoimijoista mm. Läheiset ja Omaiset ry, Muistiluotsi, FinFami - Mielenterveysomaiset ry, Mikkelin maakuntamuseo. Lisäksi Pelastuslaitos vieraili keuhkokuumeella 2022 pysähdyspaikoilla kertomassa kylien varautumistoiminnasta ja vierailun yhteydessä oli mahdollisuus myös ensisammutusharjoitukseen.

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Hankkeen aikana on suunniteltu ja toteutettu liikkuva oppimisympäristö; ReissuEllu, jonka jatkokehitystyötä ja käyttöä jatketaan hanketoimijoiden toimesta. Hanke on mahdollistanut myös uusien hankkeiden ideoinnin ReissuEllu -hankkeissa saatujen kokemusten pohjalta.

Hankkeessa toteutetut sosiaali- ja terveyspalvelujen pilotoinnit ovat antaneet hyvät lähtökohdat ja mahdollisuudet jatkaa ikääntyneiden kotona asumista tukevaa kehitystyötä Etelä-Savon alueella. Esimerkiksi ReissuEllu -oppimisympäristössä esiteltävät laitteet ja välineet ovat helposti siirrettävissä ikääntyneiden koteihin tai palvelutaloihin sekä konseptoitavissa pienimuotoisilla muutoksilla myös muiden kohderyhmien käyttöön. Myös hankkeen aikana luotuja yritys-yhteistyöverkostoja on helppo hyödyntää tulevia hankkeita suunniteltaessa ja toteuttaessa. Olemassa olevat yritys-yhteistyöverkostot laajenevat ja näin mahdollistavat vastaavanlaisten palvelukonseptien kehittämistyön myös tulevaisuudessa. Hankkeessa kehitetty terveys- ja hyvinvointiauto ReissuEllu jää palvelemaan Etelä-Savon aluetta ja alueen asukkaita. Oppimisympäristö palvelee tulevaisuudessa myös yhtenä tiedostus- ja esittelykanavana, sillä oppimisympäristön ylläpitoa ja jatkokehitystyötä jatketaan hankkeen jälkeen yhteistyössä hanketoimijoiden kesken.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiinko suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Hanke toteutui hankesuunnitelmassa esitetyllä alueella, Essoten toiminta-alueella. Lisäksi hankkeen toimintaa pilotoitiin pienimuotoisesti Pieksämäen alueella. Hanke saavutti erinomaisesti hankkeen kohderyhmän ja muut toimijat.

5 Seurantatiedot

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Hankkeessa saavutettiin hankesuunnitelmassa määritellyt numeeriset tavoitteet. Tavoite hankkeen osallistujien aloitus- ja päättövaiheen lomakkeista on 125 kpl. Hankkeen päätyttyä EURAn ESR henkilötietoihin on kirjattu 157 henkilön aloitustiedot sekä 152 henkilön päättövaiheen tiedot. Lisäksi hankkeessa kerättiin koronapandemiasta johtuen 144 henkilön perustiedot. Lisäksi hankkeen tavoitteena on 10 mukaan tullutta yritystä. Tällä hetkellä kirjattuna on 77 yritystä sekä 92 muuta organisaatiota.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?

Hankesuunnitelmassa esitetyt seurantatiedot palvelivat hyvin hankkeen suunnittelua ja toteutusta.

Hankkeen aikana järjestettiin yhteensä 59 osaamisen kehittämisen ja vahvistamisen webinaaria, joista kerättiin osallistujatiedot. Webinaareihin osallistui yhteensä 1189 henkilöä.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?

Hankkeen toteuttaminen lisäsi toteuttajien osaamista investointihankkeesta ja yhteiskehittämishankkeesta, erityisesti siitä näkökulmasta, että hankintojen lisäksi ollaan suunnittelemassa ja rakentamassa uutta oppimisympäristöä. Hankkeen toteuttaminen edellytti vahvaa sidosyhteistyötä ja verkostoitumista sekä toteutuksen jatkuvaa arviointia. Mielenkiintoinen, toimijoiden välinen hankekokonaisuus, joka mahdollisti uudenlaisen oppimisympäristön kehittämisen ja mahdollistaa myös hankkeen jälkeisen jatkokehittämisen

6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

Koronapandemia tilanne toi oman haasteensa hankkeen toteuttamiseen niin hankintojen aikataulutuksen kuin liikennöinnin kannalta ja tästä syystä hankkeessa pyrittiinkin löytämään uusia malleja toimia, kuten webinaarit osaamisen kehittämisessä ja etätoimintatuokiot asiakkaille. Hankkeen toteutusmalli ja toteutetut toimenpiteet olivat hankkeen tarkoitukseen sopivia koronapandemiatilanteesta huolimatta. Hankkeessa toteutetut toimenpiteet ja toimenpiteistä kiinnostuneiden aktiivisuus osoitti, että ReissuEllu -konseptin mukaiselle toiminnalle ole tarvetta ja kysyntää Essoten toiminta-alueella sekä laajemmin Etelä-Savon ja koko Suomenkin alueella.

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

Hankkeen ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana 13 kertaa. Ohjausryhmän tapaamiset olivat erittäin keskustelevia ja tukivat hankkeen eteenpäin saattamista.

OHJAUSRYHMÄN ARVIO HANKKEEN TOTEUTUKSESTA JA TULOISTA:

Hankkeen toteutus eteni sujuvasti, ja toteutuksessa huomioitiin monitoimijaympäristön mukaisesti eri toimijoiden roolit ja tehtävät asiakaslähtöisesti. Hanke vaati paljon koordinoitua eri osapuolten kesken onnistuakseen, erityisesti muuttuvassa korona-tilanteessa, ja kaikki koordinoitua toiminnan suunnittelu tehtiin asiakaslähtöisesti. Asiakaslähtöisyys näkyikin koko hankkeen ajan aina palvelutarpeiden suunnittelusta toiminnan arviointiin, samalla huomioiden myös opiskelijoiden näkökulman - miten mahdollistaa oppiminen ja oppijoiden ohjaus osana hankkeen aikana luotua jatkuvaa toimintaa.

Opiskelijoita saatiin integroitua ReissuEllun toimintaan hyvin ja opintokokonaisuuksia saatiin myös toteutettua autossa. Hankkeessa luotu oppimisympäristö koettiin tarpeelliseksi, ja samoin myös Essote sai tarjottua omia palveluitaan osana hanketta. Kehyskuntiin jalkautuvat palvelut lisäävät huolenpidon, palvelun ja yhteisöllisyyden tuntua. Hankehallinto teki hyvää työtä.

Opiskelijoiden jalkautumiseen liittyviä haasteita aiheuttivat mm. se, että opiskelijoita pystyy olemaan autossa vain vähän kerrallaan. Normaalisti opettajan kanssa on noin 20-30 opiskelijaa yhtä aikaa. Samoin haastetta tuovat mm. kuljettajakysymykset (opiskelija vai joku muu) sekä tapahtumien sopiminen ja markkinointi.

Hankkeeseen tuli mukaan suunniteltua enemmän yrityksiä hankalasta koronatilanteesta huolimatta tai ehkä juuri sen ansiosta, koska tilaisuuksia järjestettiin webinaareina, joihin oli helppo osallistua kauempaakin.

Erityisesti palvelumuotoilu-teema on ollut hyödyllinen yrityksille ja auttanut kehittämään tuotteita ja palveluita asiakaslähtöisyyden lähtökohdista.

Yritykset pystyivät hankkeen aikana myös testaamaan vientipotentiaaliaan Saksan markkinoille Saksassa asuvan asiantuntijan välityksellä.

ReissuEllu-hankkeen kaltaisessa usean organisaation yhteisessä hankkeessa on saatu hankkeen toteuttamisen aikana hyviä tuloksia, kun aihetta on pystytty lähestymään useasta eri näkökulmasta, yritysrajoista ja teknologiat huomioon ottaen.

Haastavasta koronan värittämästä ajasta huolimatta hankkeen toimenpiteet pystyttiin sopeuttamaan muuttuneisiin olosuhteisiin esimerkiksi joustavasti sekä näin saavuttamaan hankkeelle asetetut tavoitteet todella hyvin. Hankkeessa luotu konsepti ja toimintamalli sai todella hyvät asiakasarviot, ja toivomme että hankkeessa luodut palvelut pääsevät jatkumaan mahdollisimman pian.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

Asiakaspalaute ajalta 5.10.2020-31.5.2022 (keskiarvo, kysymykset 1-5 max 5 ja kysymys 6 max 10):

1. Saamani palvelu oli hyvää 4.84 (N=470)
2. Henkilökunta kohteli minua hyvin 4.88 (N=468)
3. Koin oloni turvalliseksi palvelun aikana 4.86 (N=469)
4. Palvelua koskevat päätökset tehtiin yhdessä kanssani 4.81 (N=428)
5. Saamani tieto palvelusta oli ymmärrettävää 4.83 (N=465)
6. Kuinka todennäköisesti suosittelet sairaalamme tai yksikköemme palvelua ystäville tai perheellesi, jos he tarvitsevat samanlaista hoitoa tai palvelua 9.24 (NPS 80.9) (N=486)

7 Horisontaaliset tavoitteet

7.1 Sukupuolten tasa-arvo

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen		x	Hankkeen päätavoite ei ollut sukupuolten tasa-arvon edistäminen.
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta	x		Hankkeella lisättiin palveluiden saavutettavuutta taajama-alueiden ulkopuolelle ja eri väestöryhmille.
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)	x		Hankkeen palveluiden tuottamisessa huomioitiin palveluiden saavutettavuus niin, että ne olivat kaikkien väestöryhmien saavutettavissa.

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	0	0	Ei vaikutusta.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	0	0	Ei vaikutusta.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	0	Ei vaikutusta.
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	0	0	Ei vaikutusta.
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	0	Ei vaikutusta.
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	0	0	Ei vaikutusta.

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	0	0	Ei vaikutusta.
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	5	5	Hanketoiminnalla mahdollistettiin uusien palveluiden kehittäminen.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	4	7	Hankkeessa kehitetyt terveyttä ja hyvinvointia tukevat palvelut olivat osittain aineettomia sekä tuotettavat ja pilotoitavat palveluohjauksen kokonaisuudet olivat aineetonta neuvontapalvelua.
Liikkuminen ja logistiikka	4	3	Palveluiden tuominen lähelle asiasta, vähensi yksityisautoilun tarvetta.
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	8	7	Hankkeella lisättiin hyvinvointia tuomalla palvelut lähelle haja-asutusalueen asiakkaita.
Tasa-arvon edistäminen	7	6	Hankkeella lisättiin tasa-arvoa tuomalla palvelut myös haja-asutusalueelle.
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	7	5	Hankkeella lisättiin yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta tuomalla palveluita haja-asutusalueelle sekä kehittämällä saavutettavia etäpalveluratkaisuja.
Kulttuuriympäristö	0	0	Ei vaikutusta.
Ympäristöosaaminen	0	0	Ei vaikutusta.

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Hanke sai erinomaista näkyvyyttä paikallisessa, Etelä-Savon mediassa (paikallislehdet, radio). Hanke oli myös vahvasti mukana kansallisissa konferensseissa, esim. ITK ja Hoitotieteen kongressi. Hankkeen tiedotuskanavina toimivat paikallislehdet, radio, verkkotapahtuminen verkkosivut, hankkeen sosiaalisen median kanavat facebookissa ja instagrammissa. Lisäksi hankkeella oli erinomaiset kontaktit ReissuEllun liikennöintireitistöllä oleviin kyläyhdistyksiin ja yhteyshenkilöihin, jotka tiedottivat hankkeen toiminnoista sekä liikennöintiaikatauluista ja palveluiden sisällöistä. Yhteistyötä tiedottamisen osalta tehtiin myös alueen paikallisten yritysten, kuten kauppojen, apteekkien, kuntien, kaupunkien jne. kanssa.

Hankkeen loppuraportti on luettavissa osoitteessa: <https://bit.ly/3N2aLhv>

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

ReissuEllu hankkeessa tehtiin yhteistyötä mm. seuraavien hankkeiden kanssa: Etsivä kulttuuriyö -hanke (OKM), OLKA -hanke, Tanssin taikaa ja tasapaino -hanke, Kylät liikkeelle -hanke (S21519), RINKI -hanke (OKM), ARKI -hanke (S22473) ja MAGEE -hanke.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.

ESEDU

Etelä-Savon Koulutus Oy

Päätearkisto, Otavankatu 4, 50100 Mikkeli

Yhteyshenkilö Riitta Parkkinen, Otavankatu 4, 50100 Mikkeli, riitta.parkkinen@esedu.fi, puh. 044 711 5600

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet

Tuensaaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

25.8.2022 Tervaniemi Tiina Marjut
Kehitysohjaaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

A75058 ReissuEllu – hyvinvointia kehittävä liikkuva oppimisympäristö, investointiosio

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman toteuma

Kustannukset	Yhteensä €
1. Ostopalvelut	1 277,20
2. Kone- ja laiteinvestoinnit	267 617,37
Kustannukset yhteensä	268 894,57
Nettokustannukset yhteensä	268 894,57

Rahoitus	Yhteensä €	% nettokustannuksista
Kuntien rahoitus: tuensaajan omarahoitus	80 668,37	30,00
Yhteensä	80 668,37	30,00

Rahoitussuunnitelma yhteensä	96 510,00	
------------------------------	-----------	--

Kustannusarvio yhteensä	321 700,00
-------------------------	------------